

Цей інтерактивний засіб навчання потребує детального вивчення в аспекті розкриття його потенціалу як засобу зворотного зв'язку між вчителем та учнями, між учнями у процесі вивчення біології.

Список використаних джерел

1. Деділова Т. В., Кононенко Я.В., Андрух С.Л. Інтерактивні онлайн дошки як засіб активізації діяльнісного підходу у підготовці фахівців економічних і технічних спеціальностей. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2022. № 29. С. 123–133.
2. Кузьменко О., Лісова Ю., Новік К. Використання освітнього потенціалу онлайн-дошок в аспекті розвитку діалогічного мовлення учнів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 49. Т. 1. 2022. С. 270–279.
3. Кундеус В. В. Віртуальні дошки як інструмент дистанційного навчання. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи*, Тернопіль. 12–13 листопада 2020, № 6. С. 131-133.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Підгірна Х.А., Барна Л.С.

Важливою складовою реформи Нова українська школа є проблема формувального оцінювання досягнень учнів. На етапі її реалізації в основній школі перед вчителями постає чимало запитань. Допомогти успішно вирішити цю проблему можна на основі критичного аналізу досвіду реалізації формувального оцінювання вчителями початкових класів, що дозволить намітити перспективи його використання та вдосконалення вчителями біології.

Метою формувального оцінювання є не лише підведення підсумку навчання дитини, вираженого у балах, але й пошук способів підвищення ефективності освітнього процесу. Фідкевич О. та Бакуліна Н. метою формувального оцінювання вважають виявлення труднощів учня чи учениці, які виникають під час навчальної діяльності з метою вдосконалення освітнього процесу [4].

На думку Зеленської Л. Д. та Михайленка М. О. формувальне оцінювання можна вважати інтерактивним оцінюванням прогресу кожного учня, що дає змогу вчителю, визначивши його потреби, відповідно адаптувати процес навчання [1].

Більшість дослідників вважають, що формувальне оцінювання допомагає педагогу проаналізувати ситуацію у класі щодо розуміння матеріалу учнями, показати слабкі місця освітнього процесу, які

потрібно вдосконалити, перевірити ефективність та доцільність методів навчання і внести відповідні корективи у хід уроку.

Наявність зворотнього зв'язку між вчителем та учнями є необхідним для аналізу та складання цілей подальшої діяльності. Тому для одержання позитивних результатів формувальне оцінювання повинно здійснюватись систематично [4].

В ході формувального оцінювання важливо забезпечувати тісний взаємозв'язок оцінювання, самооцінювання та взаємооцінювання навчальних досягнень учнів. Самооцінка є основою для розвитку самостійності учнів та їхньої впевненості у власних можливостях, а взаємооцінювання – для вміння аналізувати діяльність один одного, що пов'язане із виявленням кращих результатів, а не з критикою [4].

Аналіз досвіду впровадження формувального оцінювання вчителями початкових класів показав, що формувальне оцінювання має переваги як для учня, так і для вчителя. Останньому воно дає можливість зробити дитину суб'єктом освітнього процесу, сформулювати певний результат, який потрібно досягти і оцінити, спланувати для цього план дій. А учневі формувальне оцінювання допомагає навчатись на помилках, розуміти свої можливості та бачити перспективи самовдосконалення [2], знати і розуміти своє завдання, почуватися впевненим і відповідальними за власне навчання.

Підтвердженням позитивного досвіду впровадження формувального оцінювання у початковій школі можуть бути слова вчителя початкових класів Наталії Іванівни Осадченко: «Переконана, щоб формувальне оцінювання дійсно стало стратегією підвищення рівня навчальних досягнень і покращення якості освіти. Необхідно щоб воно стало невід'ємним компонентом щоденної навчальної роботи, яка відбувається в класі та за його межами; постійно діючим комунікаційним механізмом, що зв'язує вчителя з учнями та їх батьками» [3, с. 47].

Разом із визначенням сутності формувального оцінювання, науковцями та педагогами-практиками нагромаджений певний набір технік його реалізації на уроках. Наприклад: «Шкала», «Картки», «Вихідний квиток», «Помилкові твердження», «Сигнали руками», «Доповніть твердження», «Блог», «Інтелект-карти», «Знайди відмінності», «Карти для узагальнення матеріалу», «Перевірити один одного», «Дві зірки і одне побажання», «Онлайн вікторини, тести, анкети», «Передай комплімент», «Однохвилинне есе», «Портфоліо» тощо.

На основі напрацьованих інструментів здійснення формувального оцінювання навчальних досягнень учнів, з урахуванням особливостей змісту шкільного курсу біологія та вікових особливостей учнів основної школи нами розроблені приклади реалізації формувального оцінювання на уроках біології у 9 класі.

Список використаних джерел

1. Зеленська Л. Д., Михайленко М. О. Педагогічний інструментарій організації формувального оцінювання в закладах загальної середньої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 203. С. 11–18.
2. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2013. № 6. С. 45–57.
3. Осадченко Н. І., Петренко Т. І., Савинська Т. І. Формувальне оцінювання в початковій школі: перший досвід та перспективи: метод. посіб. Лохвиця, 2022. 55 с. URL: <https://bit.ly/3LXD8PT> (дата звернення: 28.03.2022).
4. Фідкевич О., Бакуліна Н. Формувальне оцінювання як інструмент підвищення якості навчання. *Початкова школа*. 2020. №1. С. 12–13.

МОБІЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ

Підгірна Х.А., Барна Л.С.

В умовах цілеспрямованого впровадження ідей Нової української школи, проблема мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів є однією із фундаментальних у педагогіці. Закладення основ для формування особистості, яка вмотивована до навчання упродовж життя, вміє критично мислити та користується мобільними технологіями, є важливими і актуальними проблемами сучасної освіти. Необхідність та актуальність досліджуваної проблеми відображена у багатьох державних документах, а саме: у Законі України «Про освіту», Державному стандарті, Концепції «Нова українська школа», Національній доктрині розвитку освіти України в XXI ст., Національній стратегії розвитку освіти в Україні та ін. У цих документах вмотивованість учнів визначається як важлива умова для активної життєдіяльності та гармонійного розвитку особистості. У poradнику для учителя «Нова українська школа» зазначається, що «найціннішим результатом початкової освіти в особистісному вимірі є здорова дитина, умотивована на успішне навчання, дослідницьке ставлення до життя; це